

Läs bilden

Bildkonst och litteratur
för högstadiet och gymnasiet

Lärrarhandledning

Ett studiematerial från Läns museet Halmstad

LÄNSMUSEET HALMSTAD

Välkommen till Läs bilden

Detta är en beskrivning av hur man kan arbeta med bildkonst och litteratur på högstadiet och gymnasiet.

Idén med projektet är att visa på sambandet mellan bild och ord; hur en bild kan inspirera till en text och vice versa, samt hur man sätter ord på det man ser.

Stilriktningarna inom konst och litteratur har periodvis följts åt, och exempel finns på skrivande konstnärer och målade författare.

Länsmuseet Halmstad erbjuder, med utgångspunkt från museets konstsamling, ett nätbaserat studiematerial för arbete med bildkonst och litteratur. I studiematerialet ingår bland annat arbetsblad för studier i bildanalys och litteraturförslag avseende både bildkonst och litteratur.

I denna lärarhandledning beskrivs projektets olika delmoment och hur eleverna kan arbeta i varje moment. Vi ger förslag på övningar avseende både bildkonst och litteratur.

Eftersom projektet riktar sig till en bred åldersgrupp och skillnaderna naturligt är stora både mellan och inom årskurserna, ska studiematerialet kunna användas på ett flexibelt vis.

Studiematerialets uppdelning i olika teman inbjuder till att integrera projektet i flera ämnesområden, exempelvis historia och samhällskunskap.

Det finns även möjlighet för dig som lärare att plocka delar ur materialet för fördjupning.

Studiematerialet innehåller till största delen svensk bildkonst och svensk litteratur, men med internationella utblickar inom både konsten och litteraturen.

Vi vill betona att du som lärare inte behöver ha ämneskunskap inom konstområdet, utan att studiematerialet ska ge den ledning som behövs för att genomföra projektet.

Länsmuseet Halmstad önskar er ett stimulerande arbete!

Läs bilden är ett projekt i fyra delar

A. Förberedande arbete i skolan

Bildanalysövningar

Studier av konst och konstnärer

Studier av litteratur och författare

B. Besök på konstmuseum

Bildanalysövningar

C. Uppföljande arbete i skolan

Skriv- och berättarövningar

Bildövningar

D. Återkoppling till Läns museet Halmstad

Planket på hemsidan

Studiematerial

1. Arbetsblad – konst, sju stycken

Arbetsblad med utgångspunkt i sju olika teman.

Varje arbetsblad innehåller:

- En bild på konstverket som representerar temat, samt uppgifter om titel mm.
- En kort text samt litteraturtips om konstnären.
- Frågor till stöd för bildanalys. Genom tydliga och avgränsade frågor kan eleven tränas i seende och bildanalys. Frågorna handlar om det direkta och känslomässiga intrycket av bilden, och vad intrycket kan bero på. Det finns inga rätta svar, utan frågorna ska fungera som verktyg för elevens egna uppfattning.

2. Litteraturlistor – konst och litteratur, sju stycken

Förslagen avser författare och skönlitteratur, samt litteratur om bildkonst och konstnärer, representativa för varje tema.

Den föreslagna litteraturen finns tillgänglig på bibliotek.

3. Bildanalysblad

Allmänna stödfrågor för bildanalys av konst utanför arbetsbladet, vid studier i skolan och vid museibesök.

A. Förberedande arbete i skolan

Studiematerialet lämpar sig för enskilt arbete eller grupparbete.

Eleven väljer ett tema av dem som ingår i arbetsbladen. Observera att eleven inte bör se bilderna från arbetsbladen vid val av tema, eftersom vissa bilder då kan "ratas" vid första anblicken.

I det förberedande arbetet med ett tema ingår:

1. Övning med arbetsblad och studier av konstnären bakom verket.

Använd arbetsblad och bildanalysblad.

Eleven gör övningen med arbetsbladet och kan sedan ta reda på mer om konstnären genom föreslagen litteratur. Andra verk av konstnären kan analyseras med hjälp av mallen som bildanalysbladet erbjuder.

2. Studier av andra konstnärer representativa för temaområdet.

Använd litteraturlista och bildanalysblad.

Eleven kan studera en eller flera konstnärer med hjälp av föreslagen litteratur och bildanalysblad, eller välja att studera en konstriktning.

3. Studier av litteratur och författare representativa för temaområdet.

Använd litteraturlista.

Eleven kan studera en eller flera författare, eller välja att studera en period i litteraturhistorien.

Eleven kan arbeta med sammanfattningar och korta analyser av litteratur.

Elever som arbetar med samma tema kan läsa en gemensam text och diskutera den i grupp.

Genom detta förberedande arbete med både konst och litteratur tydliggörs kopplingen mellan ämnena.

B. Besök på konstmuseum

Vi rekommenderar ett besök på Läns museet Halmstad för att se flera av konstverken från arbetsbladen i original.

Vid museibesöket kan arbetet med temat läggas åt sidan, tonvikten ska istället ligga på konstupplevelsen.

Museibesöket ger eleverna möjlighet till en starkare konstupplevelse än vid förstudierna i skolan.

För att bättre kunna tillgodogöra sig museibesöket kan bildanalysbladet användas.

Bildanalysbladet går även att använda vid besök på ett annat konstmuseum / konsthall.

Vi föreslår ett besök på Läns museet Halmstad som är upplagt på följande vis:

1. Eleverna tittar fritt i Utvalda verk - konst ur samlingen (ca 15 min).
2. Klassen delas in i grupper (4-5 i varje grupp). Varje grupp väljer ett konstverk (ca 10 min).
Grupperna och valet av konstverk behöver inte vara kopplade till något tema, utan meningen är att eleverna denna gång ska välja bild (till skillnad från vid valet av tema).
3. Med hjälp av bildanalysbladet analyserar gruppen konstverket tillsammans (ca 10 min).
4. Klassen samlas vid vart och ett av de valda konstverken. Gruppen berättar kort om sin tolkning och sedan får övriga elever och lärare kommentera konstverket och tolkningen (5-10 min./ grupp).
5. Fri rundvandring på hela konstplanet (ca 15 min).

Sammanlagd tid för besöket är 1,5 – 2 timmar.

För att undvika dubbelbokningar, vänligen meddela att ni kommer till Läns museet Halmstad.

tel: 035 – 16 23 02 eller e-post: bokning@hallmus.se

Observera att ni ej behöver följa Läns museet Halmstads ordinarie öppettider.

Besök utan guidning är kostnadsfritt för skolor i Halland.

C. Uppföljande arbete i skolan

Som ett tredje steg i arbetet med bildkonst och litteratur föreslår vi att eleven arbetar med eget skapande i form av skriv- och språkövningar och av bildövningar. I det uppföljande arbetet fortsätter eleven med sitt tema. Nedan följer några förslag på uppföljande övningar:

1. Skriv- och språkövningar

- Redovisning av temaarbetet, som enskilt arbete eller som grupparbete. Detta arbete lämpar sig naturligtvis för både skriv- och bildarbete.
- Skriva till en bild. Eleven väljer ett konstverk från exempelvis en bok eller ett vykort och skriver utifrån bilden. Texten kan vara fantasi eller fakta, prosa, lyrik eller i form av en artikel. Alternativt kan hela klassen få samma bild att skriva om, och resultaten kan sedan vara intressanta att jämföra.
- Fördjupat arbete om en konstnär eller en konstriktning.
- En betraktelse över museibesöket, som ett reportage, ett kåseri, en novell eller en dikt.
- Beskriva en bild. Arbeta två och två. Elev 1 har en bild framför sig som elev 2 inte kan se. Elev 1 ska beskriva bilden så noggrant som möjligt för elev 2. Sedan får elev 2 se bilden och jämföra sin inre bild med den verkliga.
- Gör ett rollspel, till exempel en konstdebatt. Träna på att argumentera för eller emot ett konstverk.

2. Bildövningar

- Redovisning av temaarbetet, som enskilt arbete eller som grupparbete. Detta arbete lämpar sig naturligtvis för både skriv- och bildarbete.
- Illustrera en text. Eleven väljer en text, exempelvis en dikt, ett prosastycke eller en artikel och gör en illustration. Alternativt kan hela klassen få samma text att illustrera.
- Bokomslag till en bok som eleven har läst.
- Bildredaktörövning. Eleven arbetar utifrån en text och ska leta reda på en bild som kan illustrera texten. Bilden kan vara ett konstverk, ett reportagefoto eller någon annan bild som passar i sammanhanget. Övningen kan göras utifrån en gemensam text, då resultaten blir intressanta att jämföra.
- Tolka en beskrivning. Läraren väljer ut en bild och beskriver den med ord, mer eller mindre detaljerat.

Eleverna gör varsin tolkning i bild utifrån beskrivningen. Diskutera de olika bildtolkningarna genom att jämföra dem med den beskrivna bilden och analysera vad i beskrivningen eleverna har fokuserat på.

- Ett föremål som illustration. Eleverna får som hemuppgift att ta med varsitt föremål, som kan illustrera temat eller en del av temat, till skolan. En del av temat kan till exempel vara en bok eller ett konstverk.

D. Återkoppling till Länsmuseum Halmstad

Vi vill gärna att elever och lärare kommer tillbaka till Länsmuseum Halmstad.

Förutom att besöka våra utställningar så kan ni nu även delta på Planket på hemsidan.

Skicka åsikter om konst och kultur, dikter och bildtolkningar till planket@hallmus.se

Välkomna!

Länsmuseum Halmstad, www.hallmus.se

Tollsgatan

302 31 Halmstad

tel: 035 – 16 23 00

e-post: info@hallmus.se

Beställning av färgbilder

Om du har problem med utskrifter av färgbilder kan du beställa bilder på konstverken genom

Länsmuseum Halmstad. Kontakta evelina.lindblom@hallmus.se för beställning.